

ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਵਿੱਚ ਪਤਿਤ, ਬੇਈਮਾਨ, ਮਾੜੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਸ਼ਰਾਬੀ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(13) ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ, 1925 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮਹਿਕ

ਵੀਕੇ ਬਾਲੀ ਅਤੇ ਐਮਐਲ ਸਿੰਘਲ ਜੇ.ਜੇ

ਜੁਨੈਦ ਅਲੀ ਖਾਨ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1997 ਦਾ CWP ਨੰ. 17069

28 ਅਪ੍ਰੈਲ 1998 ਈ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - Art. 226—ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 — S.3—ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਐਕਟ, 1911 — ਐੱਸ. 71—ਰੈਟ ਐਕਟ ਤੋਂ ਛੋਟ—ਮੁਹਾਲੀ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੱਕ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ— 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ, ਰੈਟ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ—ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 6 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਮਿਊਂਸਿਪਲ ਏਰੀਏ ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ—ਅਜਿਹਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਭਾਵੇਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇ — ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ 6 ਮਾਰਚ, 1997 ਰੈਟ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੰਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 31 ਮਾਰਚ, 1995 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-2 ਮਿਤੀ 6 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ 31 ਮਾਰਚ,

2000 ਵੈਧ ਹੈ।

(ਪਰਾ 11)

ਅੱਗੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ

ਸੂਚਨਾ. ਅਨੁਸੂਚੀ P-2, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੱਜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਗੀਆਂ। ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਧਾਨਕ ਉਲੰਘਣਾ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਰਾਜਨੇਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗਲਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ਪਰਾ 13)

ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਅਸ਼ੋਕ ਅਗਰਵਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਰਾਜੇਸ਼ ਗਰਗ ਐਡਵੋਕੇਟ

ਐਸ.ਸੀ.ਕਪੂਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਆਸ਼ੀਸ਼ ਕਪੂਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਐਮ.ਐਲ.ਸਿੰਘਲ, ਜੇ.

(1) Vide ਸੂਚਨਾ Annexure P-2 ਮਿਤੀ 21 ਫਰਵਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 71 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ, 1949 (1984 ਦਾ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 3) ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 1911 (1911 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ. III) ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।, (ਮੁਹਾਲੀ), 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 2000 ਤੱਕ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ। ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 6 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਗਜ਼ਟੀ ਐਕਸਟਰਾਓਰਡੀਨਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਮਾਲਕੀ ਵਾਲੀਆਂ ਵਪਾਰਕ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਹਨ। ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 6 ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 2 ਤੋਂ 6 ਨੇ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪਾਲ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਬ-ਜੱਜ, ਖਰੜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਰਨਲ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਜੱਜ, ਖਰੜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜੁਨੈਦ ਅਲੀ ਖਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 2807 ਆਫ 1997 ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੇ.ਕੇ.ਨਈਅਰ ਵਿਰੁੱਧ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 3243 ਆਫ 1996 ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਬਜ਼ੇ ਸਬੰਧੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ

ਪੁਸ਼ਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਕੋਹਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਇਰ ਆਰ.ਐਸ.ਏ. ਨੰਬਰ 3295 ਆਫ 1997 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 2000 ਤੱਕ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ, ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-2 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 21 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਤੋਂ

31 ਮਾਰਚ, 1995 ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ 9 ਫਰਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਸ਼ਿਕ ਸੋਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ, 1949 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਕੁਝ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਐਕਟ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਸੂਲੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵੱਧ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(2) ਕਿਰਾਈਆ ਕੰਟਰੋਲ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹਨਾਂ 1 ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਨੁਪਾਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਹੋਣ। ਇਹ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਦਖਲੀ ਅਤੇ ਅਢਕਵੇਂ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖੇਤਰ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੀ ਧਾਰਾ 241 ਦੇ ਤਹਿਤ 28 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਉਹ ਇਲਾਕਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(9) ਅਧੀਨ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। 74 ਵੀਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਨੂੰ 1994 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 11 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਜੋਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ III ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-1 ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(6) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ ਨੂੰ (ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ) ਇਸ ਲਈ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਗਰ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੋਹਾਲੀ ਪੰਜਾਬ ਮਿਊਂਸਪਲ ਐਕਟ, 1911 ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਸਾਲ, 1983 ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 31 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਮਾਰਚ, 1995, ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 6 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਭਾਵ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 31 ਮਾਰਚ, 2000 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਐਕਟ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੋਧੇ ਗਏ ਇੱਕ ਟੁਕੜੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1(2) ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਰਗ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਪਰ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਤੇ ਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਪਿਛਲਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। 9 ਫਰਵਰੀ, 1984 ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 31 ਮਾਰਚ, 1995 ਤੱਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ

ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚੋਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ. ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਕਟ ਦੇ ਮੂਲ ਉਪਬੰਧ ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਉਕਤ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਾਰੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(a) ਅਤੇ 2(f) ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਛੋਟ ਸਿਰਫ਼ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪੂਰੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਨੂੰ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਕਸਬੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਨੁਬੰਧ ਪੀ-2 ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਛੋਟ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਕਿਰਾਇਆ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਇਮਾਰਤ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਐਕਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਵਾਲੇ ਭਿੰਨਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੋਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੇਦਖਲੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਐਕਟ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਕਦੋਂ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਏਰੀਆ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੋਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਪਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਮਾਰਤੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਰਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਲਈ ਦਿੱਤੀਆਂ ਛੋਟਾਂ ਵੈਧ ਹਨ। ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਰੈਂਟ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(4) ਅਸੀਂ ਪੱਖਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(5) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਕਟ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ 1947 ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਵਿਚ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਪਲਾਇਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ

Junaid Ali Khan & Others v. State of Punjab & Others 179
(M.L. Singhal, J.)

ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਕੁਝ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਵਾਧੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਇਹ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਲਾਹੇਵੰਦ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਟੁਕੜਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੇਦਖਲੀ ਅਤੇ ਨਾਕਾਫੀ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਇਮਾਰਤ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

\^

ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਹੈਂਡਲ ਕਰੇ। *ਮਨੀ ਸੁਬਰਤ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਵੋਹਰਾ*, (1) ਵਿੱਚ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਭਿਆਨਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਘਾਟ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਇਆ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਲਾਭਦਾਇਕ ਉਪਾਅ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਉਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਿਆਖਿਆਤਮਕ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਸੰਭਾਵੀ ਬੇਦਖਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ.. ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਵਿਆਖਿਆ ਦੁਆਰਾ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮਝਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਨਤੀਜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਇਹ ਮੰਨੇਗੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪ੍ਰਗਟਿਤ ਵਿਵਸਥਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ।

(6) *ਫਰਮ ਅਮਰ ਨਾਥ ਬਸ਼ੇਸ਼ਰ ਦਾਸ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਨਾਮ ਟੇਕ ਚੰਦ, ਜਵਾਬਦੇਹ* (2) ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਨ:

(7) ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ 1 ਨਵੰਬਰ, 1959 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਰਾਏਦਾਰੀ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਮਾਰਤ ਆਖਰਕਾਰ ਮਾਰਚ, 1960 ਵਿੱਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। 14 ਜਨਵਰੀ, 1963 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। 14 ਅਗਸਤ, 1969 ਨੂੰ 29 ਅਗਸਤ, 1969 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਪਰ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 16 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1970 ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ। ਪਾਰਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਮਿਤੀ 30 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਛੋਟ; ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ; ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਫਰਮਾਨ ਓਨਾ ਹੀ ਲਾਗੂ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਉਸ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾ ਕੇ ਲਿਆ। ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੀ ਗਈ ਉਸਾਰੀ ਹੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਸੰਭਵ ਹੈ। AIR 1972 SC 1548 (supra) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਸੀ।

(1) AIR 1980 S.C. 299

(2) AIR 1972 S.C. 1548

ਸਬੰਧਤ 30 ਜੁਲਾਈ, 1965 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:-

“ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰੇ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ:

- (a) ਸਾਲ 1959, 1960, 1960, 1961, 1962 ਅਤੇ 1963 ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਬਣੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ
- (b) ਉਹਨਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਛੋਟ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਏ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਹਨ।

(8) ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੋਈ ਛੋਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਉਹ ਫ਼ਰਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅੰਤ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਫ਼ਰਮਾਨ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ S. 13 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਛੋਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਇਕੋ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਜੋ ਛੋਟ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਦੂਜੀ ਲੋੜ ਡਿਕਰੀ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼- ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ-ਜਵਾਬ।* (3) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੂਰੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1949 ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇ ਕਿ ਅੰਤਿਮ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ, ਠੇਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(9) ਡੀ.ਸੀ. ਭਾਟੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ, (4) ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਿਸ ਵਰਗ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਭਾਵ ਆਮਦਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਧਾਰ, ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਆਧਾਰ ਆਦਿ

(3) AIR11981EPb. <8 &EHaryana2291

(4) (1995) 1 SCC 104

ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨਿਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਲਈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਨਾਲ ਕਿਰਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਹਨ। ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ; ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 3500 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਾਰੇ ਗਏ ਸਥਾਨਾਂ ਤੱਕ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਰਗੀਕਰਨ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ

ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। (1995) ਵਿੱਚ 1 ਐਸਸੀਸੀ 104 (ਸੁਪਰ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਕਿਰਾਇਆ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1958 ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਧਾਰਾ 3(ਸੀ) ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਧਾਰਾ 3(ਸੀ) ਨੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1958 ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹਾਤੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਜਿਸਦਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਰਾਇਆ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। 3500. ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 3(ਸੀ) ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 27 ਵਿੱਚ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਕਿ ਕਿਰਾਇਆ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ ਮਕਾਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਾਧੂ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੀ ਭਾਰੀ ਘਾਟ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ 1988 ਦਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਵਰਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੀਆਂ।

(10) ਪਾ ਇਨ/ ਪਰਿਪਟੀਆ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰਰਾਓ 5 ਅਤੇ ਸੰਸ I ਬਨਾਮ ਆਈਐਲ ਜਲਾਈਆ (5), ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 29 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਵਿੱਚ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1983 ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਉਹ ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਰਾਇਆ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰੈਟ ਐਕਟ, 1860 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ 1000। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਜਿਸ ਕੋਲ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਪਾਅ ਸਨ, ਉਹੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਖੋਹਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਗੁਆ ਬੈਠੇ, ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਉਪਚਾਰ ਨਿਹਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਦੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਨਿਰਣੇ ਵਿਚ

(5) ਜੇ.ਟੀ. 1995 (4) ਐਸ.ਸੀ. 187

ਅੱਜ, 1995(4) SC 187 ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਇਮਾਰਤ 29 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਤੱਕ ਆਧਾਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਲੀਜ਼, ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ) ਕੰਟਰੋਲ ਐਕਟ, 1960 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 4 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਅਤੇ 13 ਫਰਵਰੀ, 1983 ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ (i) ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਇਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਲਈ, (ii) ਨਿਰਪੱਖ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਅਤੇ (iii) ਅਸੁਵਿਧਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 29 ਦਸੰਬਰ, 1983 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ 26 ਅਕਤੂਬਰ, 1983 ਤੋਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਹੋਰਨਾਂ ਸਮੇਤ, ਇਮਾਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਕਿਰਾਇਆ ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। 1000/-। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਲੀਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੀਆਂ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

(11) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਲੀਬਿਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 31 ਮਾਰਚ, 1995 ਤੱਕ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੋਹਾਲੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-2 ਮਿਤੀ 6 ਮਾਰਚ, 1997 ਨੂੰ 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 31

ਮਾਰਚ, 2000 ਵੈਧ ਹੈ।

(12) ਮੋਹਾਲੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਇੱਕ ਸੈਟਲਾਈਟ ਸ਼ਹਿਰ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਇੱਕ ਉਪਨਗਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਤੇ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਮੁਹਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਕੋਈ ਦੂਰੀ ਹੈ। ਮੋਹਾਲੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਲਗਭਗ ਹਿੱਸਾ ਹੈ*, ਇਹ ਮੋਹਾਲੀ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਬਿਲਡਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ, 1949 ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਰਾਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ 31 ਮਾਰਚ, 2000 ਤੱਕ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਮਿਆਦ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚੀ P-2। 1 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੱਕ ਲੰਬਿਤ ਇਜੈਕਟਮੈਂਟ ਮੁਕੱਦਮੇ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕਿਰਾਇਆ ਪਾਬੰਦੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਨ, 1949

(13) ਜੇ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ P-2, ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਜੱਜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਗੀਆਂ। ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਉਲੰਘਣਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੌਕਰਸ਼ਾਹ ਜਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਲਤ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(14) ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।
ਮਹਿਕ

ਜੀਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਅਤੇ ਵੀਐਸ ਅਗਰਵਾਲ ਜੇਜੇ
ਹਰਿਆਣਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ ਅਥਾਰਟੀ
ਆਪਣੇ ਸਕੱਤਰ ਰਾਹੀਂ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ ਦੁਲਹਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦਾਰ

CWPNo 1997 ਦਾ 6554

5 ਮਈ, 1998

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - Art. 226—ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਰੀਵਿਜ਼ਨ ਦਾ ਉਪਾਅ—ਕੀ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਸਤ ਸਵੈ-ਲਾਗੂ ਰੋਕ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। ਇਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਵੈ-ਸੰਜਮ ਦੇ ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ/ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ/ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪ੍ਰਯੋਗਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950—ਆਰਟ. 226—ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ- ਅਜਿਹਾ ਸੱਦਾ ਭਾਵੇਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਵਾਅਦਾ ਹੋਵੇ।